

Foto: Depositphotos

Ali je prehranska varnost Slovencev ogrožena?

Zakon o spremembah in dopolnitvah določenih zakonov na področju kmetijske zemljiške politike je po oceni GZS - ZKŽP ne le slab za gospodarstvo, temveč tudi strokovno nepravilen.

Nina Barbara Križnik in Tjaša Gorjanc, GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij

Zaradi odvzema kmetijskih zemljišč bi prišlo do zmanjšanja na vseh ravneh vertikale.

Marca letos je bil v javno obravnavo vložen osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah določenih zakonov na področju kmetijske zemljiške politike (v nadaljevanju Zakon). Z osnutkom Zakona se predlaga sprememba treh zakonov s področja zemljiške politike: Zakona o kmetijskih zemljiščih, Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ter Zakona o dedovanju kmetijskih gospodarstev. Sveženj novel, ki predvideva reformo kmetijske zemljiške politike, bo v javni obravnavi ostal do konca meseca maja, potem sledijo usklajevanja na vladi in v državnem zboru.

Osnutek Zakona predvideva vzpostavitev maksimuma oziroma kapice, torej največje dovoljene površine, ki jo lahko pravne osebe od Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS vzamejo v zakup. Ta maksimum je postavljen na 100 hektarjev. Poleg tega Zakon predvideva tudi postopno krčenje površine

zakupljenih zemljišč pri tistih zakupnikih, ki od sklada trenutno že najemajo več kot sto hektarjev. Osnutek Zakona predvideva, da se zakupna pogodba ne podaljša:

- v obsegu 5 odstotkov zemljišč ob prvem poteku zakupne pogodbe, če so predmet zakupa kmetijska zemljišča v lasti Republike Slovenije v skupnem obsegu več kot 100 ha in teh 5 odstotkov predstavlja najmanj 20 ha zemljišč;
- v obsegu 7 odstotkov zemljišč ob drugem poteku zakupne pogodbe, če so predmet zakupa kmetijska zemljišča v lasti Republike Slovenije v skupnem obsegu več kot 100 ha in teh 7 odstotkov predstavlja najmanj 20 ha zemljišč;
- v obsegu 10 odstotkov zemljišč ob vsakem nadaljnjem poteku zakupne pogodbe, če so predmet zakupa kmetijska zemljišča v lasti Republike

Slovenije v skupnem obsegu več kot 100 ha in teh 10 odstotkov predstavlja najmanj 20 ha zemljišč.

Resna grožnja kmetijskim podjetjem

Za večino slovenskih kmetijskih podjetij, ki najemajo kmetijska zemljišča pri Skladu, bi nepodaljšanje zakupnih pogodb za 5, 7 in 10 % predstavljalo resno grožnjo njihovem delovanju ter posledično tudi prehranski varnosti v Sloveniji. Gre namreč za drobljenje organiziranih sistemov, ki ima domino efekt.

Slovenija po strukturnih značilnostih kmetijskih zemljišč precej odstopa od evropskega povprečja. Slovenija nima pomembnejših območij, primernih za intenzivno poljedelsko pridelavo, zato travnine absolutno prevladuje (in je po večini slabo izkoriščeno). Delež njiv je sorazmerno majhen. Ključnega pomena za zagotavljanje prehranske varnosti Slovencev je torej ohranjanje večjih zaokroženih enot kmetijskih zemljišč ter povečanje proizvodnih rezultatov v kmetijstvu.

Ker je v Sloveniji stopnja samooskrbe s hrano nizka, je doseganje prehranske varnosti že danes velik družbeno-gospodarski izziv, ki se bo v prihodnje zaradi podnebnih in drugih dejavnikov še povečeval. Trenutna stopnja samooskrbe v Sloveniji je pri večini kmetijskih proizvodov nizka in po podatkih SURS znaša: za žita 63 %, za meso prašičev 37 %, za zelnjavo 38 %, za krompir 55 % in za sadje 36 %. Odvzem kmetijskih zemljišč ima tudi druge posledice. Količnik GVŽ oziroma glav velike živine je namreč odvisen od površine kmetijskih oziroma poljedelskih zemljišč, zato bi prišlo do zmanjšanja na vseh ravneh vertikale, z zmanjšanjem zakupa bi se preseгла tudi nitratna obremenitev in še bi lahko naštevali.

V Sloveniji je približno petdeset pravnih in fizičnih oseb, ki imajo v najemu več kot sto hektarjev državnih kmetijskih zemljišč. Po oceni GZS - ZKŽP je predlagani Zakon ne le slab za gospodarstvo, temveč

Foto: Depositphotos

tudi strokovno nepravilen. Poleg tega ne vključuje scenarija njegove implementacije in ne opredeljuje posledic. Zato je potreben temeljit premislek pripravljavcev, na GZS - ZKŽP pa predlagamo umik tega Zakona iz procedure.

Z zmanjšanjem števila hektarjev bi izgubili surovinsko bazo

Direktor Panvita kmetijstva Branko Virag pravi: »Sednji ZKZ korektno, evropsko primerljivo, ureja problematiko kmetijskih zemljišč. Njegova sprememba in uvajanje omejitev, max. 100 hektarjev, spominja na čase 20. stoletja in agrarnega maksimuma. Vzpostavljene verige vrednosti zagotavljajo prehransko varnost Slovenije in so konkurenčne evropskemu in svetovnemu kmetijstvu. Z zmanjševanjem števila hektarjev bi se pretrgala vzpostavljena integrirana veriga v Skupini Panvita, saj bi izgubili najpomembnejšo stopnico v verigi, surovinsko bazo, ki je podlaga vsem ostalim dejavnostim (proizvodnji krme za živali, reji prašičev in perutnine). Poleg same

Branko Virag, Panvita kmetijstvo

Foto: Kraftart

Nepodaljšanje zakupnih pogodb bi predstavljalo resno grožnjo delovanju kmetijskih podjetij in posledično prehranski varnosti v Sloveniji.

Planika
• MLEKARNA •

S PLANIN NA TRADICIONALEN NAČIN

WWW.MLEKARNA-PLANIKA.SI | INFO@MLEKARNA-PLANIKA.SI

Franc Veršič
PP-Agro

izgube surovinske baze bi morali zmanjšati rejo prašičev, panogo, ki je v Sloveniji že tako deficitarna, saj dosegamo 37 % stopnjo samooskrbe. V zmanjšanje bi bili prisiljeni, saj bi presegali predpisano obremenitev GVŽ na hektar. Posledično bi se zmanjšala potreba po delovnih mestih, pojavila pa bi se negotovost dolgoročnega vlaganja v infrastrukturo in tehnologijo ter v sama kmetijska zemljišča (izboljševanje tal), saj je že sedaj vprašanje povrnitve že investiranih sredstev po celi verigi.«

dr. Mitja Krajnc,
Žipo Lenart

Ogroženi so temeljni postulati zagotavljanja prehranske varnosti-kakovosti-sledljivosti

Direktor PP-Agro Franc Veršič razlaga: »Skupina Perutnina Ptuj v skladu s smernicami okoljsko odgovornega krožnega gospodarstva obdeluje skupno dobrih 3.900 poljedelskih površin, ki jih ima družba v najemu. Predlagana sprememba zemljiške zakonodaje dolgoročno slabi konkurenčne prednosti Skupine Perutnina Ptuj. Brez najetih kmetijskih zemljišč so potencialno ogroženi temeljni postulati zagotavljanja prehranske varnosti-kakovosti-sledljivosti ter razvoj Perutnine Ptuj, ki v Sloveniji zaposluje že več kot 1750 ljudi in sodeluje z več kot 240 rejci (predvsem družinskimi kmetijami). Slednjim družba nudi celovito podporo pri reji. Za ilustracijo: vso pridelano koruzo, žitarice in beljakovinske poljščine (iz 91 % vseh

najetih kmetijskih zemljišč) uporabljamo za pripravo kvalitetnih krmnih mešanic v lastnih obratih, ki jih dostavljamo našim rejcem.«

»Na dolgi rok to pomeni uničenje večjih in srednjih slovenskih kmetijskih podjetij«

Predstavnik Žipo Lenart dr. Mitja Krajnc dodaja: »Sprejetje nove zemljiške politike pomeni na dolgi rok uničenje večjih in srednjih slovenskih kmetijskih podjetij, ki so po mojem mnenju nosilec slovenske prehranske varnosti. Najpomembnejše osnovno sredstvo vsakega kmetijskega gospodarstva je zemlja. Kakršno koli omejevanje ali odvzemanje tega osnovnega sredstva, pomeni samo uničenje že vzpostavljenih sistemov s horizontalnimi in vertikalnimi verigami. Seveda sprejetje nove neustrezne zemljiške politike pomeni tudi za naše podjetje nazadovanje na kratki rok ter propad na dolgi rok.« **gg**

SUPER KRUH

Pekarna
Grosuplje

chia • kvinoja • špinaca • matcha • spirulina • kurkuma

www.pekarna-grosuplje.si

NA VOLJO V
MERCATORJU

Pekarna Grosuplje je prejemnik priznanja
NAJBOLJ ZAUPANJA VREDNA ZNAMKA ZA KRUH IN PEKOVSKO IZDELKE